

ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพ
ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1
Transformational Leadership and Effectiveness
in Academic Administration of the
Administrators in Schools Under the
Office of Nakhon Phanom Educational
Service Area 1

- เดชาวัต แสงพรมศรี
- ผศ.ดร.วัลนิกา ฉลากบาง

ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

Transformational Leadership and Effectiveness in Academic
Administration of the Administrators in Schools Under
the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 1

• เดชาวัต แสงพรมศรี¹

• ผศ.ดร.วัลนิกา ฉลากบาง²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และศึกษาอำนาจการพยากรณ์ขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 370 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 105 คน และครูผู้สอนจำนวน 265 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง สหสัมพันธ์อย่างง่าย และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเอนเทอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม

² ประธานกรรมการควบคุมภาคินพนธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ไม่แตกต่างกัน แต่การมีสถานภาพแตกต่างกัน พบว่าภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม และด้านการมุ่งความสัมพันธ์ในฐานะเอกบุคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน ส่วนการมีประสบการณ์ที่ต่างกันมีผลทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยรวมไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเป็นแบบอย่างของพฤติกรรม ด้านการสร้างแรงดลใจ และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ไม่แตกต่างกัน แต่การมีสถานภาพแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นน้อยกว่าครูผู้สอน ส่วนการมีประสบการณ์ที่ต่างกันมีผลทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยภาพรวมสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. องค์ประกอบภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการสร้างแรงดลใจ และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา

7. องค์ประกอบภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนามี 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างแรงดลใจ และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการพัฒนาไว้ด้วย

Abstract

This study aimed to investigate transformational leadership and effectiveness in academic administration of the administrators in schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 1, compare and relate the former variable to the latter one based on the opinions among school administrators and teachers whose status and working experience were different, and finally examine the predictive power of aspects in school administrator's transformational leadership affecting effectiveness in their academic administration. A sample

of overall 370 people was a group of 105 administrators and 265 teachers in schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 1 who were selected by Multi-stage Random Sampling. The instrument used to collect data was a questionnaire constructed by the researcher. The reliability coefficients of this questionnaire was .98. Statistics employed for analysis of the data were percentage, mean, standard deviation, two-way ANOVA, simple correlation and enter multiple regression analysis.

The finding results revealed the following:

1. Overall transformational leadership of the administrators in schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 1 was at the high level.

2. Overall effectiveness in academic administration in schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 1 was at the medium level.

3. School administrators and teachers whose status and experience were different had no different opinion on transformational leadership of the administrators in schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 1. Considering different statuses, it was found that both overall transformational leadership of the school administrators and an aspect of individualized consideration were significantly different at the .01 level. The school administrators had higher means of their opinions than those got by the teachers. Concerning different working experiences, it was found that the opinions on overall transformational leadership were not different. While each aspect was considered, those of role modeling, inspirational motivation and intellectual stimulation were found significantly different at the .01 level.

4. School administrators and teachers whose status and experience were different had no different opinion on effectiveness in academic administration of schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 1. Considering different statuses, it was found that effectiveness in academic administration of schools in the individual aspects of (1) development or dealing with giving opinions on substantial local curriculum and (2) institutional curriculum development had a significant difference at the .05 level. The administrators had a lower mean of each aspect than that got by the teachers. Whereas different working experiences were considered, no significant differences were found from their opinions on overall and each aspect of effectiveness in academic administration of schools.

5. The overall aspects of transformational leadership among the school administrators and their effectiveness in academic administration in schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 1 had a significant positive correlation with one another at the .01 level.

6. The aspects of transformational leadership of the school administrators that were able to predict effectiveness in academic administration of schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 1 significantly at the .01 level were those in inspirational motivation and intellectual stimulation.

7. The aspects of transformational leadership of school administrators that should be developed comprised those of inspirational motivation and intellectual stimulation. From the said results above, the researcher also proposed a way to develop into those two aspects.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 43 กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายยกเว้นการศึกษาระดับอุดมศึกษา พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นภาวะที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทของตนเองให้โดดเด่นในลักษณะต่าง ๆ เช่น เป็นแบบอย่างที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ มีวิสัยทัศน์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา พัฒนาบุคลากรอย่างจริงจังและต่อเนื่องและปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาคและเห็นคุณค่า องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการและเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องแสดงภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ดังทัศนะของวิชัย ดิสสระ (2535 : 96) ที่ว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารและคุณภาพการสอนของครู ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ที่มีต่อภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

6. เพื่อศึกษาอำนาจการพยากรณ์ของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

7. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 แตกต่างกัน

3. ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

4. ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพโดยรวมของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ในหลายลักษณะ โดยผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบระดับภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อที่จะได้ปรับปรุงและพัฒนาได้ถูกต้อง
2. ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบระดับของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 และใช้เป็นแนวทางการพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
3. ทำให้ทราบความแตกต่างเรื่องภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน
4. ทำให้ทราบระดับของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน
5. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1
6. ทำให้ทราบอำนาจการพยากรณ์ขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1
7. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน ปรับปรุง หรือเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการและจัดอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 มีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนใช้กรอบแนวคิดของพรนพ พุกกะพันธุ์ (2544 : 23) สุเทพ พงษ์ศรีวัฒน์ (2545 : 2) วิโรจน์ สารรัตน์ (2546 : 77 - 78) ญัฐพันธ์ เขจรันท์ และฉัตยาพร เสมอใจ (2547 : 172) และแบส (Bass, 1997 : 124-125) มี 6 ด้าน คือ ด้านการเป็นแบบอย่างของพฤติกรรม ด้านการสร้างแรงดลใจ ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการมุ่งความสัมพันธ์ในฐานะเอกบุคคล ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาและด้านการดำรงไว้ซึ่งอำนาจส่วนบุคคล

1.2 ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนใช้ประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 17 ด้าน คือ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความคิดเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กรหน่วยงานและสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียน 291 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 364 คน

2.1.2 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 3,455 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 370 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 105 คน และครูผู้สอน จำนวน 265 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคริจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วัสดี. 2549 : 152) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ มี 2 ตัว ประกอบด้วย

3.1.1 สถานภาพ

3.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.1.2 ครูผู้สอน

3.1.2 ประสบการณ์ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

3.1.2.1 ไม่เกิน 10 ปี

3.1.2.2 มากกว่า 10 ปี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง 6 ด้าน

3.2.2 ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียน 17 ด้าน

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 ค่าร้อยละ(Percentage)

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.2.1 การวิเคราะห์อำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ใช้สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple correlation) ของเพียร์สัน

4.2.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 สมมติฐานที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 แตกต่างกันและ สมมติฐานที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (Two-way ANOVA)

4.3.2 สมมติฐานที่ 3 ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 สัมพันธ์กันในเชิงบวก สถิติที่ใช้ คือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple correlation) ของเพียร์สัน

4.3.3 สมมติฐานที่ 4 ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลโดยรวมของการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Enter multiple regression analysis)

5. กรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ดังนี้

5.1 ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนใช้กรอบแนวคิดของพรนพ พุกกะพันธ์ (2544 : 23) สุเทพ พงษ์ศรีวัฒน์ (2545 : 2) วิโรจน์ สารรัตน์ (2546 : 77-78) ณัฐพันธ์ เขจรันท์ และ ฉัตยาพร เสมอใจ (2547 : 172) และแบส (Bass. 1997 : 124-125) มี 6 ด้าน

5.2 ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ใช้ประกาศของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เสนห์ ขาวโต. 2550 : 9) แบ่งออกเป็น 17 ด้าน

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1

ตัวแปรอิสระ

1. สถานภาพ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

1.2 ครูผู้สอน

2. ประสบการณ์ปฏิบัติงาน

2.1 ไม่เกิน 10 ปี

2.2 มากกว่า 10 ปี

ตัวแปรตาม

ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง

1. ด้านการเป็นแบบอย่างของพฤติกรรม
2. ด้านการสร้างแรงดลใจ
3. ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
4. ด้านการมุ่งความสัมพันธ์ในฐานะเอกบุคคล
5. ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา
6. ด้านการดำรงไว้ซึ่งอำนาจส่วนบุคคล

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ 17 ด้าน คือ

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับประสบการณ์ไม่มีผลต่อความคิดเห็นเรื่องภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน แต่การมีสถานภาพแตกต่างกันทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมและด้านการมุ่งความสัมพันธในฐานะเอกบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับประสบการณ์ไม่มีผลต่อความคิดเห็นเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน แต่การมีสถานภาพแตกต่างกันทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

5. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยภาพรวมสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .388$) นอกจากนี้ยังพบว่าภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนด้านการมุ่งความสัมพันธในฐานะเอกบุคคลกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.164$)

6. องค์ประกอบภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการสร้างแรงดลใจและด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา

7. คุณลักษณะภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ได้และที่ควรได้รับการพัฒนามี 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างแรงดลใจและด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 มีการกำกับติดตามผลการประเมินการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของงานสายบริหารโดยใช้เกณฑ์ตามกรอบการปฏิรูปการศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้เทคนิคและทักษะต่าง ๆ ในการบริหารจัดการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้บริหาร

โรงเรียนมีภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพโรจน์ ทองนา (2544: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำกับผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 อยู่ในระดับมาก ณรงค์ ปานดำรงค์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับสูง และวรัญชร อติพัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ภาวะผู้นำตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความเห็นของทิชชีและ เดวานา (Tichy and Devana. 1986 : 17-32) ที่ว่า ผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนแปลงองค์การที่ตนเองรับผิดชอบไปสู่เป้าหมายที่ดีกว่า เป็นคนกล้าเปิดเผยและกล้าเสี่ยง แต่มีความสุขรอบคอบ มีจุดยืนของตนเอง สนใจและเชื่อมั่นในความสามารถของผู้อื่นโดยมอบหมายงานให้ทำ ใช้คุณค่าเป็นแรงผลักดัน โดยชี้้นำให้ผู้ตามตระหนักถึงคุณค่าของเป้าหมายที่มีคุณค่า เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ 13 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและเร่งพัฒนางานวิชาการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ในการบริหารจัดการสถานศึกษาผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากที่สุด ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องหรืองานที่ต้องประสานกับชุมชนโดยกระจายอำนาจทางการศึกษาให้มากและให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอนเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในงานวิชาการและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

3. ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ที่มีสถานภาพต่างกันและมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาที่ประสบการณ์ พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองอย่างจริงจังของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ ดังนั้นถึงแม้จะปฏิบัติหน้าที่เกินกว่า 10 ปี แต่ก็มาเริ่มต้นพัฒนาตนเองอย่างจริงจังในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ ปานดำรงค์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นครพนม เขต 1 ไม่แตกต่างกัน การมีสถานภาพแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราโมทย์ คำเพชรดี (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยภาพรวมสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ต่างยอมรับและเห็นความสำคัญของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง เพราะมีการอบรมและถ่ายทอดความรู้ในเรื่องดังกล่าวจากหน่วยงานต้นสังกัดอยู่เสมอเป็นผลให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญมี ก่อบุญ (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของปราโมทย์ คำเพชรดี (2547 : 162) ที่พบว่าศักยภาพผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดหนองคายกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

6. ผลการวิจัย พบว่าจากองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน มี 2 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาที่เป็นเช่นนี้เพราะภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 ด้านส่งผลต่อพฤติกรรมกาปฏิบัติงานของบุคลากรโดยตรง สำหรับภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนด้านการเป็นแบบอย่างของพฤติกรรม ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการมุ่งความสัมพันธ์ในฐานะเอกบุคล และด้านการดำรงไว้ซึ่งอำนาจส่วนบุคคล ที่ไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนได้นั้นอาจเนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ด้านการเป็นแบบอย่างของพฤติกรรม ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนอาจจะมองว่าพฤติกรรมเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่กระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่จึงไม่ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญเพราะถ้ายึดถือเรื่องพฤติกรรมที่แตกต่างกันก็จะไม่สามารถทำงานร่วมกันได้ ดังนั้นจึงมองที่ผลสำเร็จของงานเป็นหลัก ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพสามารถทำนายประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนได้ และผลการวิจัยของ ณรงค์ ปานดำรง (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนด้านการมุ่งความสัมพันธ์ในฐานะเอกบุคลมีอำนาจพยากรณ์พฤติกรรมที่ควรค่าแก่การยอมรับของผู้บริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าระดับภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปขยายผลโดยจัดฝึกอบรมหรือจัดสัมมนาทางวิชาการให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในยุศกปฏิรูปการศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 1 ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปกำหนดเป็นกรอบในการพัฒนาและฝึกอบรมหรือสัมมนาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงให้กับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนได้มี 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ดังนั้นจึงควรใช้แนวทางต่อไปนี้ในการพัฒนา

2.1 แนวทางการพัฒนาด้านการสร้างแรงจูงใจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 1 ควรจัดให้ผู้บริหารโรงเรียนไปศึกษาดูงานสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ศึกษากรณีตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ จัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องชมเชยผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนต้องพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และรับฟังความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดการระดมสมองเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติที่ดี กำหนดเป้าหมายและวางแผนการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จเพื่อสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นให้บุคลากรของโรงเรียนยึดเป็นหลักปฏิบัติ

2.2 แนวทางการพัฒนาการกระตุ้นการใช้ปัญญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 1 ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำ สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนเพิ่มพูนความรู้ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง จัดให้มีการศึกษาดูงานสถานศึกษาหรือหน่วยที่ประสบความสำเร็จและศึกษากรณีตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานที่ชัดเจน โปร่งใส ครอบคลุมภาระงาน และเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประเมินผลงาน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อการบริหารงานในด้านอื่น ๆ ในสถานศึกษา เช่น งานบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป

3.2 ควรมีการขยายกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการทั้งเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับภาคโดยไม่แบ่งระดับสถานศึกษาและควรครอบคลุมถึงสถานศึกษาของเอกชน

3.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

3.4 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษาโดยเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ เช่น เพศ และวุฒิการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัครา).
- ณรงค์ ปานดำรง. (2545). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับพฤติกรรมที่ควรค่าแก่การยอมรับของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสกลนคร. (อัครา).
- ณัฐพันธ์ เขจรันนท์ และฉัตรยาพร เสมอใจ. (2547). **การจัดการ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.
- บุญมี ก่อบุญ. (2548). **ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (อัครา).
- ปราโมทย์ คำเพชรดี. (2547). **ศักยภาพผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (อัครา).
- พรนพ พุกกะพันธุ์. (2544). **ภาวะผู้นำและการจูงใจ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักส์.
- ไพโรจน์ ทองนา. (2542). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำกับผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ. (อัครา).
- วลัญชร อติพัฒน์. (2545). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร. (อัครา).
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2549). **การวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- สุเทพ พงษ์ศรีวัฒน์. (2545). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา**. เชียงราย: สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- เสน่ห์ ขาวโต. (2550). **โครงการพัฒนาหัวหน้ากลุ่มเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ**. สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2550. จาก http://hrd.obec.go.th/News50/july/27/03_sa.doc
- Bass, Bernard And Avolio Bruce J. (1997). **Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership**. California: Sage Publications.
- Tichy , N. H. and Devanna, M.A. (1986). **The Transformational Leader, Training and Development Journal**. 40: 17-32 July.